

İlköğretim Okulu Müzik Öğretmenliği*

İsmail BOZKAYA**

ÖZET

İlköğretim Okulları'nın ikinci kademesinde (6.7.8. sınıflar) Müzik dersleri müzik öğretmenleri tarafından verilmektedir. Birinci kademe ise (1.2.3.4.5. sınıflar) sınıf öğretmenleri tarafından okutulmaktadır. Ancak sınıf öğretmenleri aldıkları eğitim gereği, özel yetenek ve eğitim gerektiren Müzik dersini okutmakta büyük zorluklar ile karşılaşmaktadırlar. Yapılan bir araştırma bu görüşü doğrular nitelikte sonuçlar ortaya koymuştur.

Anahtar Sözcükler: Sınıf öğretmeni, müzik, eğitim.

ABSTRACT

Music is being taught by music teachers at the second steps of primary schools. At the first step it is being taught by class teachers (1. 2. 3. 4. 5. classes). But class teachers as a result of their education meet with great difficulties while teaching music which needs special education and talent. A research that was done showed that this opinion is true.

Key Words: Class teacher, music, education.

GİRİŞ

Ülkemizde, ortaöğretim düzeyinde eğitim veren örgün eğitim kurumlarının (ortaokul, lise ve öğretmen okulları) programlarında yer alan müzik derslerini okutmak üzere müzik eğitimcisi yetiştirme süreci, 1924 yılında Musiki Muallim Mektebi (Müzik Öğretmen Okulu)'nin açılmasıyla başlatılmıştır. "Bu okulun, fiziki yapı-kullanım ve işleyiş olarak zamanla daha çok ve giderek yalnızca sanatçı yetiştiren bir kuruma dönüştürülmesi üzerine müzik öğretmeni yetiştirme işi

* Bolu'da yapılan "Müzik Eğitimi Sempozyumu-97" de sunulan bildiriden özetlenerek alınmıştır.

** Doç.; U.Ü. Eğitim Fakültesi GSE Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğr. Üyesi.

1937-1938 eğitim yılından itibaren o zamanki adıyla Gazi Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü'nde açılan Müzik Şubesi'nce sürdürülmüştür" (Uçan 1994, s.40).

Uzun yıllar müzik eğitimcisi yetiştirme işini tek başına sürdüren Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nde sonra, bu çabaya 1969 yılında İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü Müzik bölümü, 1973 yılında İzmir Burca Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü, 1981 yılında da Bursa Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü katılmışlardır. Bu arada Nazilli'de 1977 yılında bir Müzik Bölümü'nün açıldığını ve mezun vermeden kapandığını belirtmeliyiz.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasası ile bir şemsiye altına toplanan bu kurumlar 1982 yılından itibaren üniversitelerin Eğitim Fakülteleri müzik Eğitimi Bölümleri olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. İzleyen yıllarda yenilerinin katılması ile de müzik öğretmeni yetiştirme sürecine ivme kazandırılmıştır. Ancak hızlı nüfus artışı ve Türk Eğitim Sistemi'ndeki değişiklikler nedeniyle artan müzik öğretmeni gereksinimi hiç bir zaman karşılanamamıştır.

Müzik öğretmenlerinin görevlendirilmelerinde öncelikle İlköğretmen Okulları ve Liseler gözönünde bulundurulmuş, onu izleyen sırayla ortaokullara müzik öğretmeni atanması yolu gözetilmiştir.

Oysa Temel Eğitim'in birinci basamağını oluşturan ilkokullarda; şehir ilkokullarında müzik dersi Cumhuriyet'in hemen başında 1924 yılında programa girmiş; köy ilkokullarında uzun bir süre müzik için ayrı bir ders saati belirlenmeden diğer derslerin dışında ayrılan süre içinde öğrencilere "müzik dinletilmesi, şarkı öğretilmesi ve söylenmesi" etkinliklerine yer verilmiş (Uçan 1994, s.65), 1948 yılından itibaren de programda yer almıştır.

SINIF ÖĞRETMENİ VE MÜZİK

İlkokulda müzik dersleri diğer dersler ile bir bütünlük oluşturacak biçimde bir arada düşünülmüş ve sınıf öğretmenleri tarafından okutulagelmıştır. Nota okuma, sesini doğru kullanma, bir çalgı çalma, ses ve çalgı topluluklarını yönetme, temel müzik bilgilerini bilme ve üstüne estetik bir düşünce geliştirme gibi özel bir müziksel kapasite ve donanım gerektiren bu dersin öğretimi için sınıf öğretmeni, öğrenciliği döneminde sıkı bir eğitimden geçirilmiş, bu nedenle Öğretmen Okulları'nda, Müzik-Resim ve Beden Eğitimi dersleri özel bir konumla ele alınmışlar ve uygulanmışlardır.

İstanbul ve Ankara İlköğretmen Okulları'nda açılan Müzik Seminerleri'nin de Yüksek Öğretim düzeyindeki müzik eğitimine taban oluşturmasının yanında ilkokul öğretmenlerinin müziksel gelişimlerine dolaylı olarak katkıda bulunduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenin müziksel yönünün güçlendirilmesi gerekliliği Milli Eğitim Bakanlığı'na da düşündürmüştü ve bir çözüm olarak Resim ve Beden Eğitimi örneklerinde olduğu gibi müzik yeteneği olan Sınıf Öğretmenleri İlkokullara müzik öğretmeni olarak atanmak üzere yaz tatillerinde açılan Hizmetçi Eğitim Programları'na alınmışlardır. 1970'li yıllarda başlayan bu uygulama günümüzde de sürdürülmektedir. Son beş yılı kapsayacak biçimde 1992 yılında Ordu Lisesi'nde,

1994 yılında Aydın-Ortaklar ve Sakarya-Arifiye Anadolu Öğretmen Liseleri'nde ilkokul birinci kademe öğretmenlerine müzik formasyonu kazandırma kursları açılmış, 1997 yılı içinde de Isparta-Gönen ve Trabzon-Beşikdüzü Anadolu Öğretmen Liseleri'nde açılması planlanmıştır. Ayrıca Okul Öncesi Eğitimi'ne yönelik olarak anaokulu, ana sınıfı ve uygulama sınıfı öğretmenleri için 1996 yılında Nevşehir ile Afyon Anadolu Öğretmen Liseleri ve Aksaray Hizmetçi Eğitimi Enstitüsü'nde Drama, Oyun, Resim ve Müzik Etkinlikleri Kursu açılmıştır. Belgelerden anlaşıldığına göre bu kurslara ortalama yüzer kişi davet edilmiştir.

Şimdilerde lisans düzeyinde eğitim veren Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği Bölümleri'nde Yan Alan Seçmeli Müzik Dersi ile Sınıf Öğretmeni adaylarına müzik formasyonunu kazandırılması amaçlanmaktadır.

GÜNÜMÜZDE DURUM NEDİR?

Günümüzde ilkokul-ortaokul ayırımı kalmamış, 1973 yılından bu yana sürdürülen temel eğitimin sekiz yıla çıkarılması çalışmaları tamamlanmıştır. Öyle anlaşılıyor ki olanakları uygun olan yerlerde uygulanmakta olan sekiz yıllık temel eğitim bütünüyle uygulamaya konulacaktır. Nitekim bu doğrultuda hazırlanan ve Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 22.04.1994 gün ve 298 sayılı karar ile kabul edilen, İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı 1995-1996 öğretim yılından başlayarak denenip geliştirilmek üzere yürürlüğe konulmuştur.

İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı'nın Genel Açıklamalar bölümünün beşinci maddesinde "Programda birinci devre müzik derslerinin (1., 2., 3. sınıflar) sınıf öğretmenleri, ikinci devre müzik derslerinin (4., 5. sınıflar) sınıf öğretmenleri veya müzik öğretmenleri, üçüncü devre müzik derslerinin ise (6., 7., 8. sınıflar) müzik öğretmenlerince verilmesi esas alınmıştır." denilmektedir.

Bu sınırlandırma bir yaptırımdır. Uygulama da bu doğrultuda gerçekleştirilecektir. Ancak bu yaptırımın ileriye dönük olumsuz sonuçları doğuracağı düşünülmektedir. Yöneticilerin tercihine bağlı olarak 4. ve 5. Sınıfların müzik dersleri, gerektiğinde müzik öğretmenine verilmeyebilecektir. Diyelim, ikişerden altı şube orta kısım müzik dersi olan bir ilköğretim Okulu'nda sınıf öğretmenliği ve rehberlik hizmetleri ile birlikte müzik öğretmeni on saat ile istihdan edilebilecektir.

Oysa temel düşünce müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından okutulmasıdır. "Ülkemizde yapılacak müzik çalışmalarının öncelikle tabana yayılmasının ölçüt kabul edilmesi, kültür hayatımız bakımından son derece yarar sağlayacaktır." (GÜLCAN 1988, S.463-467). Musiki Mualim Mektebi'nden bu yana Müzik Öğretmenleri'nin görevlendirilmelerinde tavandan tabana doğru giden bir gelişim çizgisi izlenmiştir. Oysa aşağıdan yukarıya tabandan tavana doğru uzanan bir yapılanmanın daha kalıcı ve köklü sonuçlar ortaya koyacağı kolaylıkla söylenebilir.

Bu nedenle İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı'nın Genel Açıklamalar Bölümü beşinci maddesindeki sınırlandırmanın üzerinde yeniden düşünülmesi gerektiği kanısına varılmıştır.

Kaldı ki İlköğretim Okulları birinci kademe sınıf öğretmenlerinin Müzik dersini vermede başarılı olamadıkları, çok sıkıntılar yaşadıkları, programı gerçek anlamda uygulamadıkları/uygulayamadıkları, içtenlikle yanıtladıkları sorulara verdikleri kendi ifadelerinden anlaşılmaktadır.

SINIF ÖĞRETMENLERİ NE DİYOR?

Bursa'da, öğretmen sayıları yaklaşık birbirine eşit (A İlköğretim Okulu 20. B İlköğretim Okulu 17 öğretmen) iki İlköğretim Okulu'nda yapılan anket sonuçları, üzerinde dikkatle durulmaya yorumlanmaya ve sonuçlar çıkarmaya değer görülmektedir.

Ankete A ve B İlköğretim Okulları'ndan 28'i kadın, 9'u erkek 37 birinci kademe sınıf öğretmeni katıldı. Öğretmenlere sorulan sorular iki bölüm olarak tasarlandı. Birinci bölümde kişisel bilgiler soruldu. Öğretmenlerin 27'si İlköğretim Okulu çıkışlı olup sonradan ön lisans bitirmişlerdir. 7'si Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü mezunu (iki yıllık), 3'ü de Meslek Yüksek Okulu, Açık Öğretim Fakültesi Ön lisans ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunlardır. 2'sinin meslekteki kıdemi 6-10 yıl arasında, 1'i 11-15 yıl arasında 7'si 16-20 yıl arasında, 24'ü 21-30 yıl arasında, 3'ü de 31 yıl ve üstü kıdeme sahiptir. Bu bilgiler Tablo 1,2 ve 3'te gösterildi.

Tablo: 1
Öğretmen Sayısı

A İlköğretim Okulu		B İlköğretim Okulu		Toplam
Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
10	17	18	2	37

Tablo: 2
Mezun Oldukları Okul

Okulun Adı		Sayı
İlköğretim Okulu		-
İlköğretim Okulu + Ön lisans		27
Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü (2 yıl)		7
Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü (4 yıl)		-
Diğer	Meslek Yüksek Okulu	1
	Açık Öğretim Fakültesi Ön Lisans	1
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	1
TOPLAM		37

Tablo: 3
Meslekteki Kıdemi

YIL	01-05 Yıl	06-10 Yıl	11-15 Yıl	16-20 Yıl	21-30 yıl	31 ve Üstü	TOPLAM
SAYI	-	2	1	7	24	3	37

İkinci bölümde öğretmenlere müzik dersi ile ilgili bilgiler içeren sorular soruldu. Sorular ve verilen yanıtlar şöyledir:

1. Müzik yeteneğiniz size göre hangi düzeydedir?

Tablo: 4
Müzik Yeteneği

Çok İyi	İyi	Orta	Az	Çok Az	TOPLAM
1	10	9	12	5	37

1 Öğretmen kendisinin müziğe yeteneğini çok iyi, 10 öğretmen iyi, 9 öğretmen orta, 12 öğretmen az ve 5 öğretmen de çok az bulmaktadır. Bu durumda 37 öğretmenin 26'sı kendisinin müziğe yeteneğini orta ve ortanın altında görmektedir. Bu düşündürücü bir orandır.

2. Müzik dersi okutmak için aldığınız eğitim size göre hangi düzeydedir?

Tablo: 5
Müzik Eğitimi Düzeyi

Çok İyi	İyi	Orta	Az	Çok Az	TOPLAM
2	9	11	11	4	37

İki öğretmen çok iyi, 9 öğretmen iyi eğitim aldıklarını, 26 öğretmen orta ve ortanın altında müzik eğitimi gördüklerini, dolayısıyla müzik dersi için kendilerini yeterli görmediklerini ifade etmişlerdir.

3. Bir müzik aleti çalmayı biliyor musunuz?

Tablo: 6
Müzik Aleti Çalma

Evet	Hayır	TOPLAM
18	19	37

18 öğretmen bir müzik aleti çalmayı bildiğini, 19 öğretmen de bilmediğini ifade etmiştir. Ancak daha sonra da görüleceği gibi çalgı çalmayı bildiğini söyleyen öğretmenlerin 10'u çalgılarını sınıf önünde kusursuz kullanamadıklarını söylediler. Bu durumda gerçek anlamda çalgısını kullanabilen 8 öğretmen, kullanamayan 10 öğretmen ve hiç çalgı kullanmayan 19 öğretmen olduğu anlaşılıyor.

4. Cevabınız "evet" ise hangi çalgılar olduğunu belirtiniz.

Tablo: 7
Çalgı Türleri

Blokflüt	Mandolin	Ak Org	Piyano	Keman	Gitar	Diğer	TOPLAM
9	7	1	-	-	-	1 (Trompet)	18

9 Öğretmen blokflüt, 7 öğretmen mandolin, 1 öğretmen org, 1 öğretmen de trompet çaldığını söyledi. Ancak bilindiği gibi trompet okul müziği çalgısı değildir.

5. Cevabınız "evet" ise belirttiğiniz çalgıyı hangi düzeyde çalıyorsunuz?

Tablo: 8
Çalgı Çalma Düzeyi

Çok İyi	İyi	Orta	Az	Çok Az	TOPLAM
1	6	7	2	2	18

Çalgı çalabildiğini söyleyen 18 öğretmenden 1'i çalgısını çok iyi, 6'sı iyi düzeyde çaldıklarını 11'i ise orta ve ortanın altında bir düzeyde çalabildiklerini söylediler.

6. Cevabınız "evet" ise, çalgınızla sınıfta okul müziği parçalarını kusursuz seslendirebiliyor musunuz?

Tablo: 9
Okul Müziği Parçalarını Kusursuz Seslendirebilme

Evet	Hayır	TOPLAM
8	10	18

Görüleceği gibi 37 öğretmenden 19'u hiç çalgı çalmadığını, 18'i bir çalgı çaldığını söylemiş ancak 18 öğretmenin 10'u da çalgısını sınıfta kusursuz kullanamadığını belirtmiştir.

7. Müzik eğitimi ile ilgili bir “Hizmetçi Eğitimi” kursuna katıldınız mı?

Tablo: 10
Hizmetçi Eğitim Kursu’na Katılma

Evet	Hayır	TOPLAM
-	37	37

Öğretmenler böyle bir kursa katılmadıklarını belirttiler.

8. Öğrencilerinizin bir müzik aleti çalmalarının yararlı buluyor musunuz?

Tablo: 11
Müzik Aleti Çalmayı Yararlı Bulma

Evet	Hayır	TOPLAM
37	-	37

Öğretmenlerin tümü öğrencilerinin bir müzik aleti çalmalarını yararlı bulduklarını söylediler.

9. Öğrencilerinize bir müzik aleti çalmayı öğretiyor musunuz?

Tablo: 12
Müzik Aleti Çalmayı Yönlendirme

Evet	Hayır	Boş	TOPLAM
27	9	1	37

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerini bir müzik aleti çalmaya yönlendirdiklerini söylediler.

10. Öğrencilerinize bir müzik aleti çalmayı öğretiyor musunuz?

Tablo: 13
Müzik Aleti Çalmayı Öğretme

Evet	Hayır	Boş	TOPLAM
8	28	1	37

8 öğretmen öğrencilerine çalgı çalmayı öğrettiğini, 28 öğretmen öğretmediğini belirtti, 1 öğretmen boş bıraktı

11. Sesinizin güzel olduğunu düşünüyor musunuz?

Tablo: 14
Sesini Güzel Bulma

Evet	Hayır	Kısmen	TOPLAM
7	15	15	37

37 öğretmenden 7 öğretmen sesini güzel bulunduğunu, 15 öğretmen kısmen güzel bulunduğunu, 15 öğretmen de sesini güzel bulmadığını belirtti.

12. Okul müziği parçalarını söylerken sesinizi amaca uygun kullanabiliyor musunuz?

Tablo: 15
Sesini Amaca Uygun Kullanma

Evet	Hayır	Kısmen	Boş	TOPLAM
18	15	3	1	37

18 öğretmen sınıfta müzik dersinde sesini amaca uygun kullanabildiğini, 15 öğretmen kullanamadığını, 3 öğretmen kısmen kullandığını söyledi, 1 öğretmen boş bıraktı.

13. Nota okuma (solfej) ve deşifre (ilk bakışta okuma) düzeyiniz nedir.?

Tablo: 16
Nota Okuma ve Deşifre Yapma Düzeyi

Çok iyi	İyi	Orta	Az	Çok az	TOPLAM
-	8	11	11	7	37

8 öğretmen düzeyinin iyi olduğunu, 29 öğretmen ise orta ve ortanın altında olduğunu belirtti.

14. İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı'nın öngördüğü düzeyde (I-V) her sınıf için şarkı dağarcığınızın durumu nedir?

Tablo: 17
Şarkı Dağarcığı Düzeyi

Çok iyi	İyi	Orta	Az	Çok az	TOPLAM
1	9	22	3	3	37

1 öğretmen çok iyi, 8 öğretmen iyi durumda olduğunu, 28 öğretmen ise orta ve ortanın altında şarkı dağarcığına sahip olduğunu belirtti.

15. İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı'nın öngördüğü düzeyde (I-V) her sınıf temel müzik bilgilerini öğrencilerinize veriyor musunuz?

Tablo: 18
Temel Müzik Bilgilerini Verme

Evet	Hayır	Kısmen	TOPLAM
11	2	24	37

11 öğretmen temel müzik bilgilerini öğrencilerine verdiğini, 24 öğretmen kısmen verdiğini, 2 öğretmen de hiç vermediğini belirtti. Bu çok düşündürücü bir tablodur. Elimizde bir program var. O programda öngörülen davranışların tamamını tıpkı Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi derslerinde olduğu gibi öğrencilerinize kazandırılıyorsunuz. Burada kusur öğretmenin değil, eğitim sisteminindir.

16. Müzik dersini kendiniz mi veriyorsunuz?

Tablo:19
Müzik Dersini Kendisi Verme

Evet	Hayır	TOPLAM
34	3	37

34 öğretmen kendisi verdiğini, 3 öğretmen de kendisi vermediğini söyledi.

17. Zaman zaman başkasından yardım alıyor musunuz?

Tablo: 20
Başkasından Yardım Alma

Evet	Hayır	TOPLAM
17	20	37

20 öğretmen yardım almadığını, 17 öğretmen yardım aldığını söyledi. Demek öğretmenlerin ortalama yarısı müzik dersi için başkasından yardım almak zorunda kalıyor.

18. Cevabınız “evet” ise kimden/nereden yararlandığınızı belirtiniz.

Tablo: 21
Yararlanılan Kaynaklar

Hangi Kaynaktan Yararlandığı	Sayı
Müzik Bilgisi Olan Öğretmenlerden	9
Stajyer Öğretmenlerden	1
Müzik Öğretmenlerinden	2
Okul Müdürlüğünden	1
Oğlundan	1
Belediye Konservatuvarına Devam Eden Öğrencilerden	1
Kaset, Televizyon vb. Kaynaklardan	2
TOPLAM	17

Bu tablo üzerinde de çok düşünmemiz gerekiyor. Hele müzik dersi için öğretmenin öğrencisinden, oğlundan yararlanması çok düşündürücüdür. Bir öğretmen de çok şanslı olmalı. Okul müdüründen rica ediyor, müzik dersini yapması için.

19. Cevabınız “Hayır” ise müzik dersi için bir kaynaktan yararlanmak ister misiniz?

Tablo: 22
Kaynaktan Yararlanma İsteği

Evet	Hayır	TOPLAM
20	-	20

Daha önce bir kaynaktan yararlandığını belirten 20 öğretmenin tamamı yararlanmak istediklerini belirttiler.

20. Müzik dersinin müzik öğretmenleri tarafından verilmesini gerekli görüyor musunuz?

Tablo: 23
Müzik Dersini Müzik Öğretmeni Vermeli

Evet	Hayır	TOPLAM
37	-	37

Görüldüğü gibi ankete katılan 37 öğretmenin tamamı müzik dersinin branş öğretmeni tarafından verilmesi gerektiğini belirtti.

21. Okulunuzda dinleti verebilecek düzeyde bir çocuk orkestrası olmasını gerekli görüyor musunuz?

Tablo: 24
Çocuk orkestrası Gerekli mi?

Evet	Hayır	TOPLAM
35	2	37

35 öğretmen gerekli gördüğünü, 2 öğretmen gerekli görmediğini belirtti.

22. Okulunuzda dinleti verebilecek düzeyde bir çocuk korusu olmasını gerekli görüyor musunuz?

Tablo. 25
Çocuk Korusu Gerekli mi?

Evet	Hayır	TOPLAM
37	-	37

Öğretmenlerin tamamı çocuk korosunun gerekli olduğunu belirttiler.

23. Müzik dersi için haftalık ders programında öngörülen ders saatini yeterli buluyor musunuz?

Tablo: 26
Müzik dersi Saat Olarak Yeterli mi?

Evet	Hayır	TOPLAM
29	8	37

29 öğretmen yeterli olduğunu, 8 öğretmen yeterli olmadığını belirtti.

25. Cevabınız “hayır” ise önerinizi yazınız.

Tablo: 27
Müzik Dersi Haftada Kaç Saat Olmalı?

Önerilen Ders Saati (Haftalık)	Sayı
Haftada 3 saat olmalıdır	2
Haftada 4 saat olmalıdır	2
Daha çok yer verilmelidir. (Uygulanmakta olandan)	1
Önerisini belirtmedi	4

5 öğretmen daha çok olmasını isterken saat belirtmedi, 1 öğretmen 4 saat, 2 öğretmen haftada 3 saat müzik dersi olmasını gerektiğini söyledi.

26. Müzik Eğitimi'ne yönelik başka önerileriniz varsa yazınız?

Bu başlık altında önerilenler şöyle özetlendi:

* Müzik dersi I-V. sınıflarda branş öğretmenleri tarafından okutulmalıdır. (37 öğretmenin tamamı ankette bunu belirtmesine karşın, 14 öğretmen yeniden uygulama gereğini duymuştur).

* Dersler müzik öğretmeni tarafından işlendiğinde öğrencilerin ilgisi çok farklı olur. Daha istekli ve canlı oluyorlar.

* İlkokul öğretmenlerine hizmetiçi eğitim kursları, seminerler düzenlenmelidir.

* Yetenekli çocukların bulunup ön plana çıkarılacağı ve eğitileceği bir ortam yaratılmalıdır.

* İlköğretim kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı Müzik öğretmenlerinin vereceği düzeyde hazırlanmış. Sınıf öğretmenlerine ağır geliyor.

* Şartları uygun olan okullarda, çocuk koroları, çocuk orkestraları kurulması zorunlu tutulmalıdır.

* Müzik dersi mutlaka müzik odasında, müzik öğretmeni tarafından çalgı eşliği ile yapılmalı, çocuklar küçük yaşta müzik kültürü almalıdır.

* Çocuğun sesi çok önemlidir. Bilinçli bir biçimde çocuğun sesini de eğitmek gerekir.

* Bir ülkenin gelişmişliği sanata ve sanatçıya verdiği önemle eşdeğerdir. Gelişme çok ağır oluyor. Zaman alacak, ama sonunda gerçekleşecektir.

* Çocuklar için müzik aktiviteleri artırılmalıdır.

SONUÇ

Anket sonuçları topluca değerlendirildiğinde görülür ki, sınıf öğretmenleri müzik dersini, özel olarak seçilip o amaç için eğitilmediklerinden okutamamakta, okutur gibi görünmekte, iyi niyetle, ses çıkarmadan kimi zaman arkadaşlarından kimi zaman müzik öğretmenlerinden, kimi zaman da öğrencisinden, dahası kendi çocuklarından yardım alarak okutmaya çalışmaktadırlar. Üstelik bu aldatmaca yıllardır devam etmektedir. Anket sonuçlarından da anlaşılacağı gibi sınıf öğretmeni kendisini müzik ders okutmaya yeterli görmemektedir. Yeteneğinin az olduğunu, sesini ve çalgısını sınıfta kusursuz kullanamadığını, temel müzik bilgilerini de öğrencilerine noksansız veremediğini düşünmektedir. Ancak sınıf öğretmenlerinin, müzik eğitimi konusundaki düşünceleri son derece sağlam ve tutarlıdır.

Öyleyse 8 yıllık temel eğitimin bütünüyle uygulanması ile birlikte müzik dersinin de branş öğretmenleri tarafından verilmesi sağlanmalıdır. Bu durum geleceğe yönelik zaman alıcı bir çalışma gerektirdiğinden dikkatle planlanmalı ve gerçekleştirilmelidir.

ÖNERİLER

1. İlköğretim Okulları'nda müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından okutulması çok sayıda müzik öğretmenin varlığını gerektirdiğinden Üniversite- Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümleri'nin nitelikleri düşürülmeden sayıları artırılmalı, yurt geneline yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. 01 Aralık 1996 tarihinde Bursa'da yapılan Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitim Bölümleri Bölüm Başkanları Toplantısı'nda da bu kurumların sayılarının hızla artırılması gerektiği yönünde görüş belirtilmiştir.

2. Kısa zamanda yeterli sayıda müzik öğretmenin sağlanamayacağı bilindiğinden, İlkokul öğretmenleri içinden alana ilgi duyan ve yeteneği uygun olanların "Hizmetçi Eğitim" yoluyla formasyon kazandırılmasına devam edilmelidir. Bu yolla kısa zamanda çok sayıda öğretmenin bu alana yönlendirilmesi olabilir görünmektedir.

3. Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği Bölümleri'nde yan alan Seçmeli Müzik okuyan öğretmenlerin gerektiğinde müzik dersleri okutmak üzere görevlendirilmeleri sağlanmalıdır.

4. İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı'nın genel ilkeler bölümünün 5. Maddesinde tam tersi bir anlayışla, müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından işlenmesi, bu sağlanıncaya kadar da sınıf öğretmenlerince sürdürülmesinin uygun olduğu yolunda değişiklik yapılmalıdır.

5. Müzik Eğitimi'nin tabandan tavana doğru uzanan bir eğitsel anlayışla verilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalı, canlı bir ortam oluşturulması sağlanmalıdır! Bu amaçla kimi illerde gerektiğinde üniversite ile işbirliği yapılarak pilot uygulamalara yer verilmeli, Müzik Eğitimi ağırlıklı programlar uygulanmalıdır.

6. Bu amaçla Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri'nin 3. Ve 4. Yıl öğrencilerinden yararlanılmalıdır. Öğretmenlik Uygulaması'nın bir bölümü bu ortamlarda çalışmak biçiminde değerlendirilmelidir.

7. Müzik Eğitimi Bölümleri ilköğretim ve Ortaöğretim kurumlarına, dahası Okul Öncesi Eğitimi kurumlarına müzik öğretmeni yetiştirdiklerini gözden uzak tutmayarak, programlarında bu alanlara, bu alanların öğrencilerinin ruhsal ve bedensel gelişimlerine uygun derslerin yer alması için program değişikliği yapılmalıdır.

Daha önce 1994 yılında U. Ü. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde benzer bir program çalışması yapılmış, öğrencilerin ilk iki yıllık ortak eğitimden sonra 3. ve 4. yıllarda Ortaöğretim Müzik Öğretmenliği, İlköğretim Müzik Öğretmenliği, Okul Öncesi Eğitimi Müzik öğretmenliği dallarından birini seçerek bu alanda eğitim görmeleri planlanmış ancak gerçekleştirilememiştir.

Günümüzde Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri'ndeki yapısal değişmelerin böyle bir program değişikliğine çok uygun düştüğü söylenebilir.

1998-1999 Eğitim Öğretim yılından başlayarak uygulamaya konacak olan Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ortak ders programlarının bu anlayış doğrultusunda yeniden gözden geçirilmesi gereklidir.

KAYNAKLAR

1. BOZKAYA, İsmail. İlköğretim Okulları müzik Öğretmenliği konulu bildiri için uygulanan anket sonuçları, Bursa 1997.
2. GÜLCAN, Raif. Çağdaş bir Model İçinde Müzik Eğitimcisi Yetiştirme Önerisi, 1. Müzik Kongresi Bildirileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 1988.
3. T. C. İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1994.
4. T. C. Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet içi Eğitim Dairesi Başkanlığı, 1992-1997 Yılları Arasında Hizmet içi Eğitim Planları.
5. UÇAN, Ali. Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-Yaklaşımlar-İlkeler, müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara 1994.